

Waterzekerheid en waterbeheer vergen samenwerking voor de landbouw

Water is een van de meest kostbare natuurlijke hulpbronnen en speelt een fundamentele rol in vrijwel elk aspect van ons leven. Het lijkt misschien niet gepast om over waterzekerheid te schrijven op het ogenblik dat in andere delen van Europa veel collega's alles zien teloorgaan door de extreme neerslag en overstromingen. Het begrip waterzekerheid behelst voor ons in ieder geval beide facetten: waterbeschikbaarheid én waterveiligheid. De voorspelbare beschikbaarheid van voldoende kwalitatief water is steeds minder vanzelfsprekend, mede door klimaatverandering, bevolkingsgroei en industriële druk. Voor de landbouw is waterzekerheid een essentiële voorwaarde om te kunnen overleven en blijvend bij te dragen aan de voedselvoorziening en economische stabiliteit. Het belang van goed waterbeheer door lokale waterbeheerders in nauwe samenwerking met de Vlaamse overheid kan niet genoeg benadrukt worden in deze context. Een geïntegreerde aanpak van waterbeheer is van cruciaal belang om zowel de landbouw als de bredere samenleving duurzaam te ondersteunen.

Waterzekerheid en landbouw, het blijft een broze balans. Landbouw is sterk afhankelijk van water, niet alleen voor irrigatie maar ook voor de veehouderij en de verwerking van land- en tuinbouwproducten. Het is echter ook de sector die het meest kwetsbaar is voor fluctuaties in waterbeschikbaarheid. Extreem weer met langdurige droogtes of grote overstromingen, die steeds vaker voorkomen door klimaatverandering, vormen een directe bedreiging voor de productiviteit en opbrengsten van landbouwbedrijven. In Vlaanderen zijn de droge zomers van de afgelopen jaren een duidelijk voorbeeld van hoe de landbouw onder druk staat door een tekort aan water. Het voorbije jaar is een voorbeeld van hoe de landbouw geconfronteerd werd met extreme en langdurig natte periodes met impact op zowat alle openluchtteelten.

Waterzekerheid, of de garantie dat er op de lange termijn voldoende water beschikbaar is voor alle gebruikers, is een uitdaging die om een proactieve aanpak vraagt. Hoewel het belangrijk is om landbouwers toegang te geven tot water, moeten we ons realiseren dat er sprake is van een broze balans tussen vraag en aanbod. Te veel water onttrekken aan natuurlijke bronnen kan landbouw- en ecosystemen uitputten, de kwaliteit van oppervlaktewater in grachten en drinkwater verminderen.

Lokale waterbeheerders (gemeenten, provincies, polders en wateringen) spelen een sleutelrol in het garanderen van deze waterzekerheid. In Vlaanderen worden ze verondersteld onbevaarbare waterlopen, op de "eerste categorie waterlopen" (die VMM bevoegdheid zijn) na, op een duurzame manier te beheren. Ze moeten daarbij de belangen van alle betrokkenen in acht nemen. Dit vereist dat ze voortdurend alert zijn op de behoeften van de landbouwsector, terwijl ze tegelijkertijd rekening moeten houden met landbouwkundige, ecologische en hydrologische limieten. Eén van de belangrijkste taken van lokale waterbeheerders is het fijn stellen van waterbeheerplannen die inspelen op de specifieke kenmerken van hun gebied. Vlaanderen heeft een complexe waterhuishouding, waarbij de waterstanden, rivieren en grondwaterlagen door verschillende regio's en waterbekkens heen lopen. Daarom is een verstandige gebiedsgerichte aanpak essentieel. Lokale beheerders moeten samenwerken met boeren en andere belanghebbenden om waterverbruik en -opslag te optimaliseren, en zo droogteperiodes en overstromingen beter te kunnen doorstaan. Het zou zonde zijn indien de volgende Vlaamse Regering alle terreinkennis ter zake overboord zou gooien. Dat het Vlaams waterbeheerlandschap herschikt kan worden is stilaan voor iedereen duidelijk, de manier waarop één en ander herschikt en gefinancierd wordt is daarbij cruciaal.

Hoewel lokale waterbeheerders veel verantwoordelijkheid dragen, is de steun en het kader van de Vlaamse overheid van doorslaggevend belang. De Vlaamse overheid heeft immers de plicht om beleidsdoelstellingen vast te stellen en de grote lijnen van het waterbeheer uit te zetten. De overheid moet zorgen voor duidelijke regelgeving omtrent watergebruik, en financiële middelen en subsidies ter beschikking stellen voor innovatieve wateroplossingen in de landbouw.

De waterbeheersystemen in Vlaanderen kunnen echter alleen functioneren wanneer er op elk niveau, van lokaal tot nationaal, goed wordt samengewerkt. Er is een gecoördineerde strategie nodig waarbij waterbeheerders, landbouwers en de overheid samen optrekken om een duurzaam watergebruik te garanderen. Dit omvat het uitwerken en implementeren van doordachte wetgeving omtrent watergebruik, het opzetten van monitoringsystemen en het ondersteunen van duurzame landbouwpraktijken. Bovendien moet er door opleidingen bijkomend geïnvesteerd worden in het vergroten van de bewustwording onder boeren over het belang van

**ALGEMEEN
BOERENSYNDICAAT**
met verstand van boeren

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 20 | fax 051 24 25 39
www.absvzw.be | info@absvzw.be

**ADVIESBUREAU
ALGEMEEN BOERENSYNDICAAT**
Luw adviespartner

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 20 | fax 051 24 25 39
www.absvzw.be | adviesbureau@absvzw.be

**VROUWEN VAN HET
ALGEMEEN BOERENSYNDICAAT**
Boerinnen met verstand van boeren

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 29 | fax 051 24 25 39
www.vabsvzw.com | vabs@absvzw.be

Nationaal Agrarisch Centrum
partner in agrovorming

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
T 051 26 08 30 | fax 051 24 25 39
www.nacvzw.be | info@nacvzw.be

**BABS
BOEKHOUDBUREAU ABS BV**
boekhouding met gezond verstand

Brusselsesteenweg 467 | 9090 Melle
Tel. 09 252 28 26
info@b-abs.be

JABS
voor landbouw met toekomst

Industrieweg 53 | 8800 Roeselare-Beveren
Tel. 051 26 08 20 | fax 051 24 25 39
www.absvzw.be | jongabs@absvzw.be

BOERENFRONT

Van Benedenlaan 32 | 2800 MECHELEN
Tel. 015 45 12 28 | Fax 015 45 12 08

 /ABSvzw

 @ABSvzw

duurzaam waterbeheer en hoe zij hieraan kunnen bijdragen.

Het waarborgen van waterzekerheid en een duurzaam waterbeheer is een gedeelde verantwoordelijkheid. De Vlaamse overheid kan hierbij fungeren als een overkoepelende regisseur, maar de praktijk moet plaatsvinden op lokaal niveau, waar waterbeheerders en boeren samenwerken aan concrete oplossingen. Voor de landbouw is het cruciaal dat er een continue dialoog bestaat tussen beleidsmakers en praktijkmensen, waarbij de specifieke noden van elke regio in Vlaanderen worden erkend.

In deze context moet ook worden nagedacht over hoe waterbeleid kan bijdragen aan een veerkrachtigere landbouwsector. Dit betekent dat er niet alleen gekeken moet worden naar oplossingen voor de korte termijn, zoals het verlichten van de gevolgen van droogte, maar ook naar structurele aanpassingen op de lange termijn. Het aanleggen van bufferbekkens en het inzetten op minder gangbare teelttechnieken, mogelijk zelfs regeneratieve landbouw zijn voorbeelden van hoe landbouwers, waterbeheerders en de overheid kunnen samenwerken om toekomstige uitdagingen beter het hoofd te bieden.

Waterzekerheid en goed waterbeheer zijn onmisbaar voor een duurzame toekomst van de landbouw in Vlaanderen. Het klimaat verandert, en daarmee ook de manier waarop we met onze natuurlijke hulpbronnen om moeten gaan. Door nauw overleg en samenwerking tussen lokale waterbeheerders en de Vlaamse overheid kan er een systeem worden gecreëerd waarin water op een rechtvaardige en duurzame manier wordt verdeeld. Alleen door gezamenlijke inspanningen, slimme technologie en beleidskaders die rekening houden met de realiteit van de landbouw, kan Vlaanderen waterzekerheid voor de toekomst waarborgen.

In deze cruciale periode voor het waterbeheer moeten we allemaal de verantwoordelijkheid nemen om verstandig om te gaan met ons kostbaarste bezit: water.

Hendrik Vandamme, landbouwer-voorzitter Algemeen Boerensyndicaat, op zoek naar respect.

#boerzktrespect | voorzitter@absvzw.be | @hendrikABS

V.U.: Hendrik Vandamme, Industrieweg 53, 8800 Roeselare-Beveren | T 051 26 08 20 - info@absvzw.be - www.absvzw.be.
Redactie 'De Drietand': drietandmagazine@absvzw.be of T 051 26 08 29